

# Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

## ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei  
Cont nr. 45.10.4.09.2

## ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,  
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Ciitorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței  
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

# 23 AUGUST

## 1944 — 1976

Piine pentru suflet

## Binețe

Pe drept cuvânt, ziua de 23 August 1944 reprezintă importantă piatră de hotar în istoria poporului nostru, o verigă de seamă în lungul lanț de „lupte grele” — cum le numea, cu un anumit prilej, Președintele Patriei noastre, Domnul Nicolae Ceaușescu — purtate „de-a lungul a două milenii de existență” pentru a-și „apăra ființa proprie, entitatea națională”, pentru dreptate socială și libertate națională.

Greu încercate de amenințarea fascistă, popoarele au luptat din răzputeri cu prețul a imense eforturi și a negrăite jertfe pentru înfrângerea definitivă a diabolice sale mașini de război, pusă în slujba răului, a unei ideologii oarbe, antiomane.

De aceea, vorbind de 23 August, ne reamintim în primul rând de tributul de sânge, de suferințe și jertfe materiale adus de poporul român, alături de celelalte forțe antifasciste, la marea Victorie din luna mai 1945.

Ne reamintim cu dragoste și recunoștință de cei peste 500.000 de ostași și ofițeri români participanți la lupte și, cu deosebire, îi evocăm cu pietate pe cei aproape 170.000 de ostași români, dintre care 10.000 de ofițeri și subofițeri, morți, răniți și dispăruți pe frontul antihitlerist și antibortyst, a căror amintire o păstrăm mereu vie în sufletele noastre. Ne reamintim de faptele de eroism ale acestor ostași care au parcurs aproximativ 1700 km de la Marea Neagră pînă în apropiere de Praga, care au eliberat peste 3800 de localități, între care peste 50 orașe, care au trecut 20 masivi munți, au forțat 12 cursuri mari de apă ș. a. m. d.

Jertfele acestor eroi și, desigur, încă multe altele au contribuit ca, după 23 August 1944, pe pămîntul Patriei noastre să se scrie o istorie nouă, o istorie plină de înfăptuiri mărețe, spre care au aspirat și pentru care au luptat și și-au dat viața mulți fii vrednici ai poporului român. Dimensiunile și varietatea acestor înfăptuiri sînt cu anevoie de redat, ele confirmînd posibilitățile de creații multilaterale ale unui popor, în cazul de față ale poporului nostru, devenit stăpîn pe soarta sa, pe destinele sale.

Ion Codru-Drăgușanu, acest „peregrin transilvan”, se adresa, în preajma lui 1848, conaționalilor săi în cuvinte înflăcărâte ca acestea: „Români, români, unde e locul ce ocupam odată între popoare, unde e suvenirea gloriei și a virtuților străbune? Virtutea străbună să ne fie ținta ten-dințelor; pămîntul nostru să-l punem la contribuție pentru industrie, negoț și cultură.”

Iată că ceea ce întrezărea, ceea ce dorea pentru plaiurile părintești Codru-Drăgușanu în aceea epocă de redeșteptări naționale, prinde viață sub ochii noștri. Acest lucru este evident astăzi pentru oricine, căci în „industrie, negoț și cultură”, ca să amintim numai cele trei sectoare la care se referea patriotul din Drăgușul Făgărașului, s-au făcut salturi foarte mari.

Salturile acestea se pot măsura, de pildă, de la plugul nu rareori de lemn, dinainte de 1944, la zecile de mii de tractoare și combine de diverse tipuri pe care le întîlnim pe pămînturile țării și care sînt cerute și în alte părți ale lumii, în aceste zile ieșind pe poarta uzinei brașovene cel de-al 500.000-lea tractor; de la tăblița pe care mulți din-tre noi am scris primele litere și cuvinte la marile calculatoare electronice produse de fiii noștri; de la drumurile naționale prăfuite de altă dată la miile de km de șosele asfaltate, cățarate pînă în împără-ția caprelor negre de la Bilea lac; de la carele de boi, care, desigur, își au farmecul lor, la cele peste

400.000 autocamioane de diferite tipuri ieșite din mîinile constructorilor brașoveni; de la un început de industrie de foraj petrolier la platforma românească de foraj marin, adevărată insulă de oțel plutitoare; de la micro-hidrocentrale și termocentrale la giganticele hidrocentrale și termocentrale răsărite pe pămîntul țării; de la locomotivele cu cărbune sau cu lemne la locomotivele electrice, care aleargă cu viteze și încărcături sporite pe drumurile de fier ale patriei, multe dintre ele dublate și electrificate ș. a. m. d.

Același salt l-a făcut și „negoțul” pe care îl visa Codru-Drăgușanu, pe care țara noastră îl face cu peste 130 de țări, la care se adaugă colaborările economice, reciproc avantajoase, cu alte țări, concretizate în obiective industriale construite în comun, ca de exemplu în Argentina, Peru, Ecuador, Egipt, Sudan, Tunisia, R.P. Congo, Tanzania, Iran, Iordania, Irak, Siria, India, Pakistan, Filipine ș. a., în prospecțiuni geologice și valorificarea unor zăcămintele în peste 15 țări, precum și alte acțiuni de cooperare de asemenea cu un mare număr de state.

În privința culturii, saltul se poate măsura de la o stare în care analfabetismul era o boală grea în urmă cu peste 30 ani la generalizarea obligativității învățămîntului gratuit de 10 ani existent astăzi, la tipărirea anuală a aproape 1000 de titluri de manuale școlare și universitare într-un tiraj de aproximativ 27 milioane exemplare, la tipărirea și a altor cărți pentru obștea cea mare a cetățenilor Patriei, România numărîndu-se între primele 15 țări din lume în ceea ce privește tirajul de cărți la un milion de locuitori. Numai în cincinalul trecut, cele 23 edituri din țara noastră au pus la dispoziția publicului peste 20.000 titluri de cărți în 347 milioane exemplare. De asemenea, în întreaga țară apar 453 de publicații care însumează un tiraj de peste 10 milioane exemplare.

Se cuvine să reținem că din această binecuvîntată ființă a culturii se adapă toți fiii țării, fără deosebire de naționalitate, desprinzîndu-se și de aici libertățile depline de care se bucură naționalitățile conlocuitoare din România de astăzi.

Astfel, în învățămînt funcționează de pildă 2707 unități și secții cu limba de predare maghiară și 727 unități și secții cu limba de predare germană.

De asemenea, în cincinalul precedent s-au tipărit 3000 titluri de cărți în limbile naționalităților conlocuitoare din țara noastră, într-un tiraj total de 18.400.000 exemplare.

În limbile naționalităților conlocuitoare apar în România 51 publicații centrale și locale, într-un tiraj de aproape 700.000 exemplare la o apariție.

Față de 20 cîte ființau în 1938, în țara noastră există astăzi 145 teatre de stat (dramatice, muzicale, pentru copii), un număr de 14 teatre prezentînd spectacole în limbile naționalităților conlocuitoare.

Este demn de reținut și faptul că mișcarea artistică de amatori a luat un avînd fără precedent la noi în țară, activînd astăzi aproximativ 30.000 formații, cu 400.300 membri, dintre care aproape 2000 formații se manifestă în limba maghiară, iar aproape 500 în limba germană.

Cultura românească însă s-a manifestat cu vigurozitate în anii noștri și peste hotare. Sute de titluri de cărți, aparținînd scriitorilor și poezilor noștri clasici și contemporani, au fost traduse în multe limbi europene sau de pe alte continente;

(Continuare în pag. 3)

Totdeauna și pretutindeni, cînd s-au întîlnit oamenii s-au întîmpinat unii cu alții prin cuvinte de bineventare. În aceste binețe ei exprimă o urare, o dorință intimă a fiecăruia. Binețele exprimă însuși gîndul și dorul fierbinte al vieții.

De pildă, romanii, strămoșii noștri, cînd se întîlneau unii cu alții spuneau: salve, ceea ce se înțeluește: sănătate. Ei își doreau unii altora sănătate și pe bună dreptate, căci sănătatea este un mare bun, un neprețuit dar al vieții. Fără de sănătate, trupească și sufletească, viața își pierde din valoare. Ori poporul roman prețuia în primul rînd sănătatea. De la romani a rămas și dictonul: „mens sana, in corpore sano”, adică „minte sănătoasă în trup sănătos”. Sănătatea trupească și sufletească reprezintă pentru ei o țintă a vieții, un ideal al desăvîrșirii omului. Un om întreg la minte și la trup era pentru romani expresia desăvîrșirii.

Grecii, în schimb, obișnuiau să se salute cu cuvintele: „bucură-te”, sau „bucurați-vă”. Ei socoteau bucuria ca pe un mare dar al vieții. Fără îndoială că bucuria este un lucru necesar al vieții omenești. Cît de prețioase sînt bucuriile, cît de necesare și înviorătoare! O zi plină de bucurii e o zi de neuitat; o zi în care ai putut să faci o bucurie cuiva sau să primești de la cineva o veste bună devine o zi însemnată.

Poporul nostru are și el un frumos și străvechi obicei de întîmpinare, de binețe. De cînd ne-am pomenit ca neam, în mod neînterupt am obișnuit să ne întîmpinăm și să ne dorim unii altora: „Bună dimineața”, „bună ziua”, „bună seara” sau „noapte bună”.

Din niciuna din aceste binețe nu lipsește cuvîntul: „bun” și fiecare cuvînt din salutul românesc este un cuvînt străvechi, de origine latină. Strămoșii noștri romani — în limba poporului ziceau: „Bona dies”, „bona sera”.

În aceste cuvinte de liniște ale poporului român se cuprind două mari adevăruri legate de începuturile și istoria lui. Mai întîi ele exprimă originea latină a graiului românesc, grai care s-a păstrat neînterupt și pretutindeni, oriunde au locuit sau locuiesc românii. Cu astfel de cuvinte s-au întîmpinat veacuri de-a rîndul muntenii, moldovenii și transilvănenii. Nu le-au schimbat și nu le-au înlocuit cu alte cuvinte de împrumut. Ei erau convinși că ele exprimă mai autentic ființa lor. Dacă au împrumutat totuși unele cuvinte din graiul altor popoare sau unele obiceiuri, pe acestea nu le-au schimbat, fiindcă ele exprimă însăși viața lor, conștiința unității lor. Au ținut și țin așa de mult la aceste cuvinte, fiindcă ele rezumă întreaga zbuciumată lor istorie.

Nu întîmplător înaintașii noștri cînd se întîlneau, cînd ieșeau la poartă vecinii, cînd mergeau la lucru dimineața sau veneau acasă înspre seară își doreau unii altora ca dimineața, ziua sau noaptea să fie bună. Erau prea multe primejdii prin care au trecut, prea apăsătoare veacurile, prea mulți dușmani, prea nemiloși asupritorii, prea nesigură viața și prea lipsiți de rodul muncii lor, iar atunci cînd se întîlneau își exprimau dorința și ziceau din adîncul inimii ca dimineața, ziua sau seara în care au intrat să fie „bună”, să fie liniștită, să fie lipsită de primejdii și să se poată bucura în tihnă de rodul muncii lor. La întîlnire sau la despărțire, în pragul mesei sau în capătul ogorului ei își doreau acest „bun” de care nu prea aveau parte de la stăpînitori și asupritori.

Ca picăturile de apă ale unui rîu au circulat aceste cuvinte neînterupt, fără să poată fi un

(Continuare în pag. 4)

## La Adormirea Maicii Domnului

## Maica Domnului — Maica noastră

„Cu rugăciunile tale, izbăvești din moarte sufletele noastre.“

(Tropar)

An de an, praznicul Adormirii Maicii Domnului ne adună ca fii ai Bisericii ortodoxe în jurul altarelor strămoșești, ca să însoțim cu cântări și rugăciuni la locul de veci pe Maica noastră, cea mai aleasă și sfântă femeie Fecioară și Mamă, care a trăit pe pământ.

Prin ea, Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru ne-a împăcat cu Părintele ceresc, prin jertfa de pe Sf. Cruce, prin care ne-a șters păcatul strămoșesc și ne-a făcut fiii Săi buni.

Dacă prin neascultarea de Dumnezeu a Evei celei dintâi a intrat păcatul în lume și prin el a venit moartea, prin ascultarea de El a Sf. Fecioare Maria, a venit iertarea păcatului și Viața cea adevărată, fericită și veșnică. De aceea Sf. Biserica o numește a doua Evă care prin post și rugăciune, prin ascultare și smerenie s-a sfințit și a devenit Maica Domnului și Maica întregului neam omenesc, mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii.

Născută din părinții Ioachim și Ana, Sf. Fecioară Maria a fost închinată templului din Ierusalim la vârsta de 3 ani și a crescut aici până la 16 ani într-o viață religioasă-morală aleasă, plină de credință și dragoste de Dumnezeu și de semenii. Pentru aceasta în planul economiei lui Dumnezeu ea ocupă un loc excepțional între toți oamenii. Căci, din voia lui Dumnezeu și ascultarea sa, ea a devenit palat al Împăratului ceresc și cheia împărăției lui Hristos, stîlpul Bisericii și ușa mîntuirii sufletului nostru.

De la peștera din Betleem și pînă la Golgota Sf. Maică a însoțit cu Apostolii pe Fiul Său pe toate drumurile țării sfinte, 33 de ani. A fost martoră la minunile și învățătura Lui, la toate bucuriile și durerile oamenilor, începînd de la nunta din Cana Galileii, cînd l-a rugat să prefacă apa în vin și a sfătuit pe slujitorii meselor „să facă orice va zice“ El (Ioan 2, 5). Acesta este singurul cuvînt de învățătură pe care-l avem de la Sf. Maică, pe care ni l-a lăsat tuturor ca testament sfînt: Să ascultăm de Fiul Său și să împlinim voia Lui ca să ne mîntuim.

Scurte au fost bucuriile Maicii Domnului pe pământ și nemărginite i-au fost durerile și suferințele. În focul patimilor Fiului Său, dragostea ei s-a arătat mai tare decât moartea.

Tare ca o stîncă rămînea ea în credința față de Fiul Său, iar nădejdea în dreptatea divină nu o părăsește. În durerea sa negrăită, nu se tînguie și nu plînge, nu blesteamă și nu imploră răzbunare pentru dușmanii Lui. Doar gura sa nevinovată va fi rostit în taină: „Voi care treceți pe cale, priviți dacă este în lume durere ca durerea mea, care mă copleșește“ (Pl. Ier. 1, 12).

Din fața Sf. Cruci, Sf. Fecioară Maria a rămas în istoria Bisericii creștine Maica Durerilor și a suferințelor. De atunci, ea este mai aproape cu toată ființa ei de viața fiecăruia dintre noi și este gata să ne ajute în toate necazurile.

Sf. Maică s-a mutat la cele veșnice în satul Ghetsimani, lîngă Ierusalim, unde a venit din Efes, de la Sf. Ap. Ioan care a îngrijit-o, după cuvîntul Domnului pe Sf. Cruce (Ioan 19, 27). Vestea adormirii i-a fost adusă tot de Arhanghelul Gavriil și bucuria ei a fost mare, pentru că de mult dorea să meargă la Fiul Său.

Tradiția Bisericii spune că Apostolii au fost strînși în jurul său în chip minunat. Fiind împărățiați în lume, ca să predice Evanghelia, ei au venit la patul său luminat de Duhul Sfînt. Sărutîndu-i pe toți i-a binecuvîntat și a adormit. Acum casa s-a umplut de lumină, iar Îngerii i-au luat sufletul său sfînt.

Fiul Său, Domnul Iisus, i-a primit sufletul bun cu mare bucurie și a așezat-o pe tronul ceresc, de-a dreapta Sa, ca Împărăteasa a cerului și Maica noastră.

Cu mare cinste și evlavie, trupul său cel sfînt a fost îngropat lîngă mormîntul de odinioară al Fiului Său. Procesiunea a fost deosebită. Multime de făclii cerești purtate de îngeri înconjurau sfînta raclă, iar credincioșii aduceau slavă Părintelui ceresc, pentru că a binevoit să o facă mijlocitoarea mîntuirii noastre prin Fiul Său.

Aceeași Sf. Tradiție istorisește că un netrebnic a voit să batjocorească sfînta procesiune și s-a apropiat cu ură să răstoarne sfînta raclă, dar i-au rămas mîinile lipite și smulse din coate — cum se vede în icoana Sf. Adormiri. Nefericitul prigonitor

și-a plîns fapta cu amar, apoi a rugat pe Sf. Apostoli ca să se roage Sf. Maria pentru iertarea sa. El s-a vindecat și s-a închinat ei.

Așezînd sfînta raclă în mormînt săpat în piatră, l-au acoperit, după obicei, iar Sf. Apostoli s-au întors la casa Sf. Maice.

Apostolul Toma a fost absent de la Adormirea Maicii Domnului, ca și de la arătarea Domnului după Învierea din morți. El a venit abia după 3 zile și a plîns cu amar întîrzierea sa și a rugat pe Sf. Apostoli să-i arate locul unde au pus-o. Ajungînd la mormîntul său Tradiția Bisericii spune că Apostolii au ridicat piatră, dar mormîntul a fost gol, semn că trupul Sf. Fecioare-Mamă a fost mutat de pe pământ la cer de către Fiul Său și așezat de-a dreapta Tatălui ceresc, unde stă în veci, ca Împărăteasa și Doamnă.

Credința adevărată, puternică și dreaptă ne spune că trupul său cel sfînt nu putea să vadă putreziciunea și moartea căci ea este Maica Vieții, lăcașul lui Dumnezeu și al cuvîntului, ea a născut Izvorul Vieții veșnice, pe Mîntuitorul Hristos, care a curățit „spurcăciunea păcatului“, cum ne rugăm și mărturisim în Acatistul său. Nu putea rămîne în mormînt trupul celei fără de păcat, „cea plină de dar“ (Luca 1, 28), căci „moartea este plata păcatului“ (Rom. 6, 23).

Mari sînt binefacerile și darurile Sf. Fecioare Maria pentru cei ce o cinștesc, se închină ei și o cheamă în ajutor în rugăciune!

Dacă pe pământ a fost Maica Domnului Hristos, în cer este Maica noastră a tuturor credincioșilor. Din Maica Durerilor pe pământ, a devenit în veci Maica mîngîierilor și a lucrurilor cerești.

Pentru vrednicia ei, Biserica noastră are un cult deosebit, o îperdule sau supravenerare și toate rugăciunile către El, de la toate serviciile divine se încheie cu rugăciuni adresate ei ca să se roage Fiului Său pentru noi.

Astfel în sfintele rugăciuni din Acatistul de la Bunavestire, Biserica o numește comoara milei și

a vieții veșnice, tămăduirea trupurilor și mîntuirea sufletelor, „iertarea păcatelor“, „tăria văduvelor și a orfanilor, a bolnavilor și a bătrînilor“. Ea este fulger care luminează mintea și curăță inima de toată murdăria păcatului. Prin ea piere blestemul și se șterg lacrimile Evei. Este scaunul Împăratului ceresc care șade pe Heruvimi și Serafimi. Este stîlpul de foc care luminează pe cei din întuneric, masa tuturor bunătăților cerești și ușa raiului. Asemănările acestea ar putea continua la nesfîrșit, dar ele au unul și același scop, să arate că nu putem ajunge la împăcarea noastră cu Dumnezeu, la calea, armonia și fericirea cu El și cu semenii noștri — fără ajutorul și mijlocirea ei, fără rugăciunile ei de Mamă adresate Fiului Său.

Și aici trebuie să accentuăm că fac păcat de moarte creștinii care defaimă, hulesc, batjocoresc și necinstesc pe Prea Sfînta Fecioară Maria, Maica Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos, cu vorbe și fapte urîte, ei batjocoresc și Sfînta sa Icoană, făcătoare de minuni, la fel și Sf. Cruce, Sf. Icoane, Sf. Taine și alte lucrări din Biserica noastră. Cei ce hulesc pe Mamă, indirect batjocoresc și pe Fiul său, pe Mîntuitorul Hristos pe care l-a născut ea. Numai diavolul îi îndeamnă la aceste păcate, ca să le răpească fericirea, iar ei, orbiți, nu văd și nu aud chemarea Bisericii, ca să se întoarcă la credința cea adevărată. Noi ne rugăm Maicii Domnului să facă milă cu ei și să se roage Fiului său pentru îndreptarea lor.

Multe, mari și impresionante sînt minunile făcute de Maica Domnului cu cei ce au crezut în ea și au cerut ajutorul său. Locul și timpul nu îngăduie să le amintim. Ele sînt arătate în Istoria Bisericii creștine de două milenii.

La praznicul Adormirii Maicii Domnului și Maica noastră care s-a mutat din moarte la viață și de pe pământ la cer — ne prosternăm în genunchi și ne rugăm ei, zicînd cu toată Biserica: „O Maică Precurată, nu uita a te ruga pentru noi, ... ca să ne izbăvim de sfatul celui înșelător și de primejdii și să fim păziți, nevătămați de toată lovirea cea înveninată a diavolului, ci pînă în sfîrșit, cu rugăciunile Tale păzește-ne neosîndiți ... Izbăvește-ne de toată ispita și scoate din munca ce va să fie pe toți cei ce-ți cîntă ție: Aliluia.“ (Acatist.)

Prot. S. Radu

## Delegația Bisericii Ortodoxe Române în S. U. A. și Canada

Între 4 iunie și 2 iulie 1976, o delegație a Bisericii Ortodoxe Române a făcut o vizită frățască preoților și credincioșilor ortodocși români din S.U.A. și Canada.

Din delegație a făcut parte I. P. S. Sa Teoctist, Mitropolitul Olteniei, P. S. Sa Vasile, Episcopul Oradiei, și P. C. pr. N. Cazacu, secretar patriarhal.

Membrii delegației au transmis I. P. S. Sale Victorin, Arhiepiscopul românilor din S.U.A. și Canada, un mesaj din partea Prea Fericitului Patriarh Justinian, privitor la unele probleme de interes superior bisericesc și național.

Delegația a fost întîmpinată pe aeroportul din New York de P. Cuv. Arhim. B. V. Anania, de unde s-a îndreptat cu avionul la Detroit.

Pe aeroportul din Detroit au ieșit în întîmpinare P. Cuv. Arhim. Paulin Popescu, P. Cuv. Arhim. Felix Dubneac, P. C. Pr. Dr. St. Slevocă, Pr. Gh. Nan, Gheorghe Alexa și membrii ai Consiliului parohial și alți credincioși, care au salutat pe membrii delegației în numele Înalt Prea Sfințitului Victorin, care se afla în misiune în nordul Canadei.

I. P. S. Mitropolit Teoctist a transmis binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian.

În timpul vizitei s-au oficiat servicii religioase la bisericile din Detroit, Windsor, Montreal și Timmins, cu prilejul hramului acestor biserici sau al unor evenimente din viața parohiilor.

Cu aceste prilejuri membrii delegației au rostit cuvîntări în care s-au talmăcit dragostea de Dumnezeu și de neam care unește pe toți românii într-o unitate indestructibilă. Au fost momente înălțătoare pînă la lacrimi. Membrii delegației au fost primiți cu dragoste și recunoștință de către preoți și credincioși. S-a constatat cu bucurie, că deși unii din ei sînt plecați din țară de zeci de ani, în inima lor ardea candelă iubirii de neam, sînt statornici în credința strămoșească și păstrează cîntecele și jocurile românești, pe care le răspîndesc

în mijlocul popoarelor de pe continentul american. Atît în biserici, cît și în cadrul serbărilor ce au avut loc cu aceste prilejuri, credincioșii au primit cu bucurie mesajul ierarhilor din țară și au manifestat solidaritatea cu poporul român din țara-mamă. Centrul Eparhial din Detroit este înzestrat cu o nouă clădire, în care s-a instalat tipografia.

Au fost de asemenea vizitate orașele Chicago, Washington, Hamilton, Toronto, Filadelfia și Ottawa. Membrii delegației au fost primiți cu bucurie și au avut întreveneri și convorbiri cordiale cu primul ministru al Canadei Dl Trudeau, cu primarul Montrealului Dl Drapeau, cu kongresmenii și oameni de stat din S.U.A. și Canada, dintre care unii au participat la serbările românești.

De asemenea s-a făcut vizită I. P. S. Sale Iacobos Arhiepiscopul Bisericii ortodoxe grecești din cele două Americi, episcopului Anglican din Montreal, iar la serviciul religios din Timmins a participat episcopul romano-catolic și preotul anglican.

Televiziunea din Montreal a transmis un interviu al I. P. S. Mitropolit Teoctist și al I. P. S. Arhiepiscop Victorin. Ziarele din S.U.A. și Canada au publicat articole privitoare la serbările care au avut loc cu aceste prilejuri.

Peste tot membrii delegației Bisericii Ortodoxe Române au fost primiți cu bucurie. Vizita lor a constituit un prilej de întărire a solidarității dintre românii care trăiesc pe continentul american și cei din țara-mamă.

I. P. S. Arhiepiscop Victorin a însoțit delegația o bună parte în drumul ei, a exprimat mulțumiri pentru această vizită cu caracter istoric și a transmis Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian sentimente de dragoste și prețuire.

Delegația B.O.R. s-a întors în țară în ziua de 2 iulie, fiind întîmpinată pe aeroportul de la Otopeni de P. S. Antonie Ploieșteanul, P. S. Roman Ialomițeanul, vicari patriarhali, și de către consilieri patriarhali.

## Cei trei ctitori ai Mănăstirii Sf. Ana din Rohia: un preot de mir și doi monahi, adormiți în Domnul

În decursul secolelor, satul Rohia din Țara Lăpușului — veche așezare, menționată într-un document încă din anul 1323 — a încrestat pe răbojul vremii multe evenimente istorice importante, unele de prestigiu pentru poporul nostru, altele de adîncă durere, cum a fost mai ales nemiloasa distrugere a celor 150 de biserici și mănăstiri din Transilvania de către generalul Bucow, în secolul al XVIII-lea, cînd au fost nimicite și unele locașuri monahale din jurul satului Rohia.

Nu mult după aceea au răsărit însă alte biserici și mănăstiri, pe aceste pitorești meleaguri, între care menționăm biserica „Adormirea Maicii Domnului” și Mănăstirea Sf. Ana.

Anul acesta se împlinește o jumătate de secol — 15 august 1926 — de la sfîntirea Mănăstirii Sf. Ana din satul Rohia. Cu acest prilej se cuvine să aducem un cuvînt de prețuire pentru cei care s-au ostenit, mai vîrtos, în organizarea temeinică a acestui sfînt locaș, amintind, în primul rînd, pe vrednicul preot de mir *Nicolae Gherman* (1 octombrie 1877—1962) primul ctitor, care, deși a avut multe greutăți familiale — 12 copii, toți trimiși la școli — ca un adevărat autohton ce era — se născuse în satul Rohia — timp de 40 de ani a desfășurat o vie activitate duhovnicească, socială și patriotică în această regiune, obținînd înalte distincții pentru deosebita muncă pe care a depus-o aici, punînd temelia a două locașuri — biserica „Adormirea Maicii Domnului”, cea mai frumoasă din tractul Lăpuș, și Mănăstirea Sf. Ana, loc sublim de pelerinaj pentru creștinii din toate părțile, locaș ridicat în amintirea fiicei sale Anuța, decedată la vîrstă de 10 ani. El a încredințat conducerea mănăstirii unor ieromonahi, veniți de peste munți, dintre care amintim pe Chenterion Sava (1926—1927), Sebastian Sîrca (1927—1928) și Severian Grigorescu (1928).

Al doilea ctitor al sfintei mănăstiri, protosinghelul *Gherontie Guțu* (26 octombrie 1887—1 august 1937), figură patriarhală, vine la Rohia la 17 mai 1931, într-un moment greu, din încredințarea episcopului *Nicolae Ivan*, de pioasă aducere aminte, după recomandarea arhimandritului *Calinic Popescu*. Înzestrat de Dumnezeu cu o voce armonioasă și de mare clasă, fost dirijor de coruri, aducea o cunoaștere adîncă a vieții monahale, prin îndelungata experiență pe care o dobîndise la mănăstirile de la Cetatea, Jabca, Căpriana, Hîrjanca, Bocancea, Rughi și de la Tismana, ctitoria lui *Nicodim*.

Deși cunoștea bine starea precară în care se găsea mănăstirea de la Rohia, din toate punctele de vedere, în anul 1931 „Moș Gherontie” — cum era supranumit — cu un rar curaj își ia, chiar în cererea sa de numire, angajamentul față de chiriarii săi să plătească într-un an enorma datorie pentru acele vremuri la bănci de 350.000 lei și să transforme mănăstirea încredințată „într-un adevărat Ierusalim românesc”.

Cu o rară tenacitate starețul *Gherontie* reușește, în mai puțin de patru ani, să adune în jurul său un număr de 14 ucenici „călugări buni și harnici”, cum s-a arătat în „Telegraful Român” nr. 19—20 din 15 mai 1976, să plătească întreaga datorie, să ridice o seamă de clădiri noi, printre care și vechea stareție, și să trimită la Seminarul monahal de la Cernica cîțiva seminariști, printre care pe fratele *Felix Dubneac*, pictor talentat și misionar în S.U.A. printre românii de acolo, pe *Ioan Bîrdaș* înfiat de mănăstire cu toată zestrea părintească în 1934, ierodiaconul *Augustin Hanganu*, monahul *Nifon Matei*, *Paisie Spinei* și alții, să înjghebeze o puternică gospodărie, să pună temeliile unui centru de viață ortodoxă monahală, cu intenții de tipărire a unei serii de cărți religioase de popularizare a credinței strămoșești și de ajutorare a credincioșilor lipsiți de mijloace, în acele vremuri, ridicînd, astfel, într-un mod deosebit, prestigiul acestui așezămînt ortodox din nordul Transilvaniei.

Cu drept cuvînt scrie un cronicar al vremii, la trecerea spre cele veșnice a acestui al doilea ctitor al mănăstirii de la Rohia: „Viața starețului *Gherontie*, care s-a identificat cu aspirațiile și cu nevoile acestei mănăstiri, care a început munca lui aici, mărturisind că-și va da viața pentru această mănăstire, care a stat treaz în fruntea ei, lăsînd toiagul numai cînd i l-a smuls îngerul morții, e vrednic să i se așeze chipul între paginile istoricului acestei mănăstiri.”

După moartea vrednicului stareț *Gherontie Guțu*, cu o scurtă trecere, ca stareț, a ieromonahului *Teofan Mățasaru* (1937) și a ieromonahului *Ivistiou Sava* (1939—1940, sub care se destramă soborul mănăstirii), vine, iarăși, o vreme de cumplite încercări, cînd viața așezămîntului se găsește la o nouă răscruce în urma celui nedrept dictat de la Viena.

Un timp, biserica rămîne în sarcina episcopului *Nicolae Colan*, iar pe plan local este în seama protopopului *Ștefan Ghețe*.

Cu toată vîrstă sa — 27 de ani — în acele momente grele, starețul *Nifon*, care poate fi socotit cel de al treilea mare ctitor al așezămîntului de la Rohia, nu stă la cumpănă și începe munca sa de reorganizare și de vie activitate religioasă. Avînd în jurul său pe cei doi monahi, cu vocație și rîvnă duhovnicească, frații *Bolchiș Iulian* și colegul său de seminar de la Cernica, *Bîrdaș Ioan*, hirotonit ieromonah de îndată după cedarea Ardealului pe seama mănăstirii (27 iulie 1941), după care adună și alți ucenici, printre care pe fratele *Chira Ioan*, azi Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Clujului, și alții „însușește nădejde de mai bine ale credincioșilor din satele vecine” și deși fiind suferind își îndeplinește cu zel, abnegație și destoinicie datoria de prețuit organizator al acestui așezămînt mănăstiresc a cărui gospodărie o reface, de zelos duhovnic și de român, încrezător în puterile spirituale ale credincioșilor, muncă continuată de ucenicii săi, ieromonahul *Valerian Gurz* și mai ales de arhimandritul *Iustinian Chira*, azi de protos. *Serafim Man* și alți vrednici ostenitori.

Același cronicar scrie și despre viața pilduitoare a acestui stareț, plecat dintre noi, numai la vîrstă de 33 de ani — 21 iunie 1944 — după o grea și tăcută suferință:

„Cu îngereasca sa bunătate, cu neobosita sa rîvnă și cu răbdarea sa de o seninătate aproape mucenicească, a izbutit să-și crească în scurtă vreme cîțiva ucenici dintre cei mai devotați și să sălășluiească în cuprinsul sfintei mănăstiri o viață cuvioasă și de cea mai autentică frăție creștină.”

Figurile celor trei ctitori de la Rohia, prin osîrdia și pasiunea lor, sînt pilduitoare și pot constitui izvoare vii de lumină și de credință.

† EMILIAN  
Episcop de Alba Iulia

23 AUGUST

(Urmare din pag. 1)

teatre dramatice și muzicale românești au întreprins nenumărate turnee peste hotare, unde au dat reprezentații care s-au bucurat de mult succes; în multe orașe ale lumii s-au organizat expoziții românești de artă și documentare; orchestre și coruri, cum este corul „Madrigal”, au dus faima muzicii românești în lume, arta interpretativă românească ocupînd un loc de cinste. Desigur, de succese deosebite s-au bucurat și se bucură în lumea largă cîntecul, dansul și portul românesc formațiile românești de acest gen ducînd cu ele nu numai solia unei minunate și vibrante arte, ci ele sînt totodată mesagerii simțămîntelor unui popor iubitor de frumos, de adevăr, de dragoste și pace între oameni.

Din aceste simțăminte precum și din experiența sa bimilenară de viață au emanat și o seamă de principii de mare valoare în relațiile actuale dintre state, care au adus României socialiste un mare spor de prestigiu, ceea ce arată că în peisajul vieții internaționale actuale România deține un loc de onoare. Ea îndeplinește funcții din ce în ce mai importante datorită poziției ei de înaltă principialitate și pentru că are în fruntea ei pe Domnul Președinte *Nicolae Ceaușescu*, una din personalitățile cele mai distinse, mai proeminente ale contemporaneității.

\*

Ceea ce am redat pînă aici reprezintă, desigur, doar cîteva note din marea gamă de realizări, cu urmări binefăcătoare pentru toți cetățenii țării, izvorite din reformele care au urmat zilei de 23 August 1944.

Ni se pare deosebit de important ca fiecare dintre noi să cunoaștem cît mai bine aceste înfăptuiri, să ne cunoaștem cît mai bine țara, istoria plină de fapte mărețe ale poporului român, frumusețile cu care a binecuvîntat Dumnezeu aceste plaiuri străbune, dar, în egală măsură, și operele pe care le adaugă fiii de astăzi ai Patriei frumuseților sale firești.

Toate acestea ne vor da noi îmbolduri în a ne face cu rîvnă și conștiințiozitate datoria, fiecare unde sîntem rînduiți să muncim în uriașul laborator al țării.

Noi, ca fii ai Bisericii străbune, la munca noastră de zi cu zi să adăugăm și rugăciunea stăruitoare către Cel Atotputernic „pentru țara aceasta”, cum spunem la fiecare Sf. Liturghie, ca să fie păzită de toată reaua întîmplare, ca El să binecuvînteze munca acestui popor, angajat în făurirea unei vieți mai bune pentru sine și pentru toți cei ce-și cîștigă cîștit pîinea cea de toate zilele din întreaga lume.

T. R.

## Cu privire la om

Întrebarea asupra naturii omului a preocupat pe mulți, încă din cele mai vechi timpuri.

„Ce este omul?” — se străduia să înțeleagă Psalmistul cînd, pe de o parte, privea măreția cerurilor, iar pe de alta scurtimea vieții omenesti.

„Ce este omul?” — se întrebau filozofii Greciei, cînd căutau să afle cheia înțelepciunii, iar o întregă școală din Atena învăța că toată filozofia trebuie să pornească de la cunoașterea de sine: „Omule, cunoaște-te pe tine însuși.”

Pentru aflarea adevărului despre om, în cursul vremii s-au făcut multe cercetări, s-au dezvoltat o mulțime de științe. Totuși în esența lui omul mai rămîne încă „o ființă necunoscută”. Cartea unui doctor american, apărută în vremea noastră cu acest titlu, nu face altceva decît să mărturisească faptul că ființa noastră este o mare taină, un complex atît de ciudat, încît adîncurile lui sînt cu anevoie de cuprins ca și adîncurile oceanului de apă.

S-au emis totuși și, din nefericire, continuă să se emită și unele judecăți înjositoare despre om, această nobilă făptură, judecăți legate de unele interese meschine ale unor categorii de oameni.

Astfel, în ochii stăpînului de sclavi, omul nu e decît o vită de înjugat. În ochii militaristilor, carne de tun. În ochii exploatarelor, o unealtă de îmbogățire, o piesă în mașina de producție. Dacă piesa aduce folos, e întreținută. Dacă s-a uzat, la o parte cu ea, la lada cu fier vechi!

Tot astfel de păreri nepotrivite s-au spus despre firea omului, cînd s-au luat în seamă răutatea omului, cruzimea lui, crimele săvîrșite de unii dintre oameni, puțini desigur la număr. Mai ales în vremurile din urmă, în vreme de război ca și

în condițiile de pace, s-au făcut atîtea acte de barbarie și răutate încît mulți s-au îngrozit. Pustiirile vandalilor de demult apar ca niște distracții nevinovate față de ororile de la Maidanek, Auschwitz, Nagasaki ș. a.

Unii dimpotrivă au fost de părere că omul este cu desăvîrșire bun din fire. „Ce mare lucru este omul”, exclama Shakespeare prin gura unui erou din „Hamlet”. „Cît de nobil în rațiunea sa, cît de admirabil în formă și mișcare! Un înger în acțiune, un zeu în inteligență.”

Această trăsătură luminoasă au avut-o în vedere „umanistii”, oamenii Renașterii, în general toți aceia care cred în posibilitățile de desăvîrșire ale omului.

De care parte e adevărul? De partea acelor care spun că omul e cu totul rău sau de a acelor care văd doar calitățile lui, trăsăturile lui pozitive, bunătatea și noblețea? Adevărul e la mijloc, ca în toate situațiile cînd asupra aceluiași lucru se fac afirmații care se împotrivesc una alteia. Învățătura Bisericii noastre acest lucru ni-l arată.

Sfînta Scriptură descoperă faptul că omul este o făptură aleasă a lui Dumnezeu, zidită „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, înzestrat cu rațiune, cu voce liberă și cu suflet nemuritor. „Făcîndu-l-ai puțin mai prejos decît pe îngerii, cu mîrire și cu cinste l-ai împodobit.” Iată oda pe care o înalță Psalmistul ființei umane, care poartă semnul unei deosebite distincții și marea chemare de a fi prietenul cel mai apropiat al Ziditorului universului, stăpîn peste celelalte făpturi, partener și colaborator la dezvoltarea și desăvîrșirea lumii.

(Continuare în pag. 4)

## De vorbă cu credincioșii

## 2. Despre Sfânta Scriptură

— Am auzit și eu, părinte, vorbindu-se mereu despre Sfânta Scriptură, care este pentru creștini Cartea Cărilor.

— Așa este, fiule, pentru noi ea e cu adevărat Cartea Cărilor, pentru că în ea ni s-a descoperit Adevărul dumnezeiesc prin poroci, iar apoi prin Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Cred că înțelegi că, dacă este Cartea Cărilor, este și cartea cea mai grea și că unele părți sînt chiar cu anevoie de înțeles așa cum se cuvine. Chiar în cuprinsul ei ni se spune: „După cum și iubitul frate Pavel, după înțelepciunea ce i s-a dat, v-a scris și cum vorbește el de aceasta și în toate celelalte cărți ale sale în care este cite ceva greu de înțeles, ceea ce neînțeleptii și cei neînțăriți răstălmăcesc ca și pe celelalte scripturi spre pieirea lor“ (1 Petru 3, 16). Sfântul Pavel ne arată așa de limpede că nu oricine o poate înțelege și explica. Însuși eunucul reginei Candachia nu a înțeles ce citea (F. Ap. 8, 27).

— Și cine este, părinte, mai învățat și întărit ca să ne poată învăța?

— Iarăși venim, fiule, la Sfinții noștri cei cu dreaptă judecată, care o citeau foarte des. De exemplu Sfântul Ioan Gură de Aur citea de 3 ori pe săptămînă Noul Testament și se găsesse peste 380 de cărți ale Sfinților Părinți în care ei se ocupă de întreaga Sf. Scriptură, explicînd-o verset cu verset și prin mintea lor luminată de viața lor curată ne dau lumini limpezi și clare despre învățăturile Sfintei Scripturi.

Deci, fiule, citind în Sfânta Scriptură și întîlnind locuri grele să nu îndrăznești să le explici singur, ca să nu înveți ceva greșit, spre pieirea ta și a altora, cum spune Sf. Apostol Pavel, ci să alergi să întrebi pe sfinți: „Căci Dumnezeu a pus în Biserică pe unii: întîi pe Apostoli, al doilea pe Prooroci și al treilea pe Dascăli“ (1 Cor. 12, 28) și tot el „a pus pe unii Apostoli pe alții Prooroci pe alții păstori și învățători“ (Efeseni 4, 11). Și mai departe: „Cum vor propovădui dacă nu au fost trimiși“ (Rom. 10, 15).

— Dar, părinte, unde să mă duc la Sfinți? Unde îi găsesc pe Sfinți?

— Fiule, Sfinții au trăit în Biserică și învățătura lor se păstrează în Biserică și cînd ceva nu înțelegi aleargă la Biserică și acolo preotul, care este pus spre aceasta, îți va explica Scriptura după Sfinții Bisericii, pentru că pentru aceasta a fost trimis.

— Da, părinte, dar pentru ce să nu întreb și pe alții nu numai pe preotul Bisericii?

— Vezi, fiule, că dacă întrebi pe alții despre Sf. Scriptură fiecare și-o explică după mintea lui și ai auzit că deși e o singură carte s-a explicat în diferite feluri și așa s-a ajuns la un foarte mare număr de confesiuni creștine. Iar Sfinții văd toți într-un fel înțelesul ei căci au mintea curată. Și așa ești păzit de rătăcire.

Așa se citește, fiule, Sfânta Scriptură spre folosul tău și unde este ceva greu de înțeles aleargă la sfatul cel bun al mamei noastre Biserica și ți se va explica totul spre folosul tău. Citirea Sfintei Scripturi îți va fi de folos. De vei îndrăzni să explici Scriptura de capul tău îți va fi spre pieire ca și medicamentele ce ți le dă dintr-o farmacie un neștiutor. Și în loc de vindecare pot să-ți fie otravă spre pieire.

Pr. I. Mihăilăian

## Binețe

(Urmare din pag. 1)

obstacol care să le oprească sau să le abată din calea lor.

Poate și de aceea „bunătatea“ este una din dorințele firii omului.

Ceea ce îi dorea mama mai mult copilului ei cînd îl trimitea de acasă era aceea de a fi „bun și cuminte“ adică „bun și înțelept“, „bun cu toți oamenii“.

Dacă mai adăugăm la aceste cuvinte de liniște și obiceul nostru creștinesc de a ne întîmpina de la Paști pînă la Înălțarea Domnului cu cuvintele: „Hristos a înviat“ și „adevărat a înviat“, înțelegem și o altă dominantă a firii noastre: credința în Dumnezeu. Atunci cînd zicem: „Hristos a înviat“ nu exprimăm numai o dorință, ci exprimăm tot în grai strămoșesc adevărul de temelie al credinței în învierea Domnului. Această credință

## Cu privire la om

(Urmare din pag. 3)

Creîndu-l pe om, Dumnezeu a făcut din el o persoană liberă, cu puterea de a alege între bine și rău, între adevăr și minciună, între a rămîne în legătura dragostei cu Ziditorul sau a o refuza.

Descoperirea Bibliei însă ne arată că omul s-a despărțit de Dumnezeu, n-a ascultat de voia Lui și și-a căutat fericirea în sine, într-o seducătoare neatințare. Această răzvrătire Teologia creștină o numește „cădere“ sau „păcat“, iar acest păcat, ca o otravă de moarte, a infectat tot neamul lui Adam. Întreaga istorie a urmașilor lui Adam poartă pecetea căderii celei dintîi.

După această „cădere“, firea omului s-a pervertit, mintea s-a întunecat, voința s-a slăbit.

Vede binele, îl știe, îl aprobă, dar săvîrșește răul pe care-l detestă. Odată e cinstit, altă dată înșală. Uneori iartă, alteori se răzună. Uneori se înalță pînă la culmile cele mai înalte ale sacrificiului de sine, alteori săvîrșește crime de o înfricoșătoare cruzime.

„O nenorocitul de mine“, exclama Sf. Apostol Pavel, „cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?“

Izbăvirea a venit prin Iisus Hristos, Domnul nostru. Credinciosul a fost iarăși obiectul unei iubiri din partea lui Dumnezeu, fiindcă, pentru restabilirea lui în demnitatea dintru început, însuși Fiul Celui Preaînalt s-a coborît pe pămînt, a luat chip omenesc și prin jertfa Sa a înnoit iarăși firea omenească.

Prin credința în Iisus Hristos și prin harul de lumină și putere care vine de la Duhul Sfînt, credinciosul poate să renască, se poate înalța la acele capacități care-i stau ascunse în suflet, poate deveni un om „nou“, trăind întru dreptate și adevăr, în adevărată sfințenie.

Asadar, viața creștinului este o luptă permanentă între bine și rău, inima lui însăși este un teatru de război între puterile întunericului și ale luminii. Numai o permanentă veghere și înarmare cu armele credinței ne fac biruitori împotriva răului din noi și capabili de a face binele pentru care am fost destinați.

Aceasta este esența învățăturii creștine despre om: prin păcat participăm la realitatea decăderii morale, dar prin credință și har sîntem în stare să ne reînălțăm la demnitatea de „copii ai lui Dumnezeu“.

„Ciudat mai e creștinismul“, zicea Pascal. „Pe de o parte el învață că omul e ticălos, chiar josnic. Pe de alta îi poruncește să fie ca Dumnezeu. Însă fără această cumpănire demnitatea l-ar face teribil de îngîmfat, iar ticăloșia groaznic de nenorocit.“

Biserica lui Hristos în mijlocul credincioșilor are o răspundere și îndeplinește o mare lucrare: aceea de a ajuta ca acel chip și asemănare din făptura omenească, prin harul Duhului Sfînt, să triumfe, să devină o realitate, să renască mereu „fii ai lui Dumnezeu“.

Iar Biserica își îndeplinește lucrarea sa cu rîvnă, cu încredere, neobosit, de multe ori neobservat, ca acele binecuvîntate ape de primăvară care pătrund la rădăcina plantelor și le fac să rodească însutit.

Pr. Dr. Șt. Slevoacă  
S. U. A.

și mărturisire o avem de la începuturile vieții poporului român, de la nașterea lui. Ea a fost adusă la strămoșii noștri prin vestirea Apostolilor, căci însuși Apostolul Andrei a vestit-o în Scîpia-Minor, adică în Dobrogea noastră de azi. De la el și de la urmașii lui neîntrerupt ea s-a vestit în sufletul poporului nostru. Ele exprimă ca și celelalte cuvinte de binețe trăsătura fundamentală a vieții noastre românești și creștinești.

Ele sînt un tezaur spiritual al vieții noastre pe acest pămînt și avem datoria să-l păstrăm și să-l facem cunoscut.

Ca preoți ai altarului credinței și ca fii ai neamului românesc avem datoria să vestim întreg trecutul poporului nostru, tot ceea ce a înfăptuit de-a lungul veacurilor, toate treptele dezvoltării lui istorice și, mai ales, să vestim realizările lui de azi, împliniri ale dorinței lui nestrămutate de a fi stăpîn și liber în țara lui.

Părintele VASILE

## Din învățăturile Sfîntului Ioan Gură de Aur

— „Să umblați întru dragoste.“ Iată baza tuturor, căci unde este dragoste, acolo nu poate fi nici iuțime, nici minie, nici hulă, căci toate relele sînt alungate.

(Omilia 17 la Efeseni)

— Dacă ne întrebăm cine este Mamona? — Răspunsul este: Lăcomia.

— Cine oare se închină mai întîi lui Dumnezeu? Cei care stau la rugăciune cu toată regularitatea, sau aceia care fac voia Lui? Desigur că aceștia din urmă. (Rugăciunea deci, pentru a ne fi de folos, trebuie mereu însoțită și de împlinirea voii lui Dumnezeu.)

(Omilia 18 la Efeseni)

— Cel ce vorbește multe lucrează puține, pe cînd cel ce lucrează mult nu vorbește nimic fără timp și fără rost.

(Omilia 19 la Efeseni)

— De nu va fi cineva supus și respectuos către părinții săi, niciodată nu va fi blînd și îngăduitor cu alți oameni.

— Părinții culeg cei dintîi roadele dacă cresc pe copiii lor obraznici, nerușinați, neascultători etc.

— Faptele (cele bune) nu vorbește ne cîștigă împărăția cerurilor.

— Dumnezeu nu vine în ajutorul celor ce dorm, ci în ajutorul celor ce se ostenesc și muncesc.

(Omilia 21 la Efeseni)

— Dacă cineva ar întreba: De unde oare a venit în lume sclavia? — eu voi răspunde: Lăcomia a născut sclavia; barbaria și nesațul de averi a născut acest păcat.

(Omilia 22 la Efeseni)

— Niciodată să nu te rogi lui Dumnezeu cu gura căscată, scărpinîndu-te sau fără nici o băgare de seamă la ceea ce rostești.

— Dacă este pace va fi și dragoste, iar dacă este dragoste va fi și pace.

(Omilia 24 la Efeseni)

— Noi nu vom da seama numai de propriile noastre rele, ci și de acelea prin care am scandalizat pe alții.

(Omilia 26 la Romani)

— Nimic nu poate procura omului o mulțumire mai mare ca o conștiință curată.

(Omilia 24 la II Corinteni)

— Pentru aceea au fost trimiși Apostolii ca să spună ceea ce au auzit, nu ca să adauge de la dîșii ceva.

— „Har vouă și pace!“ O, ce salutare frumoasă, care poartă cu sine mii de bunătăți.

(Omilia 2 la Romani)

— Bunătatea o arată Dumnezeu ca să te scapi de păcate, iar nu ca să mai adaugi.

— Dumnezeu nu se uită la persoane, nu cercetează valoarea din afară a persoanelor (fața cuiva, hainele, rangul etc.), ci valoarea lor launtrică, adică valoarea faptelor.

— Ar trebui ca noi să ne întristăm nu atunci cînd sîntem pedepsiți, ci atunci cînd păcătui.

— Să înălțăm slavă lui Dumnezeu prin fapte, căci nu este de ajuns numai prin vorbe.

(Omilia 6 la Romani)

— Dumnezeu a făcut și face totul ca viața noastră să fie dreaptă și să strălucească peste tot.

— Cum poate să îndrepte pe alții, cel care nu-și poate îndrepta nici propriul său suflet?

(Omilia 7 la Romani)

— Dacă Dumnezeu nu iartă păcatele celor care nu le iartă pe ale semenilor lor, apoi cum va da iertare celor care nedreptățesc pe alții?

— Să nu ne gîndim cum să lăsăm pe copiii noștri bogați, ci cum să-i lăsăm virtuosi (de omenie, folositori semenilor adică).

(Omilia 8 la Romani)